HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a noua extinsă)

20 martie 2024*

„Politica externă și de securitate comună – Măsuri restrictive luate având în vedere situația din Belarus și implicarea Belarusului în agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei – Înghețarea fondurilor – Liste ale persoanelor, ale entităților și ale organismelor cărora li se aplică înghețarea fondurilor și a resurselor economice – Includerea și menținerea numelui reclamantului în liste – Sprijin acordat regimului Lukașenko – Sprijin financiar – Întreprindere de stat – Represiune împotriva societății civile – Eroare de apreciere”

În cauza T-115/22,

Belshyna AAT, cu sediul în Bobruisk (Belarus), reprezentată de N. Tuominen și L. Engelen, avocați,

reclamantă,

împotriva

Consiliului Uniunii Europene, reprezentat de A. Boggio-Tomasaz și A. Antoniadis, în calitate de agenți,

pârât,

TRIBUNALUL (Camera a noua extinsă),

compus din domnii S. Papasavvas, președinte, L. Truchot și H. Kanninen (raportor) și doamnele R. Frendo și T. Perišin, judecători,

grefier: doamna I. Kurme, administratoare,

având în vedere faza scrisă a procedurii,

în urma ședinței din 21 iunie 2023,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: engleza.

Hotărâre [1]

1 Prin prezenta acțiune formulată în temeiul articolului 263 TFUE, reclamanta, Belshyna AAT, solicită anularea, în primul rând, a Deciziei de punere în aplicare (PESC) 2021/2125 a Consiliului din 2 decembrie 2021 privind punerea în aplicare a Deciziei 2012/642/PESC privind măsuri restrictive având în vedere situația din Belarus (JO 2021, L 430 I, p. 16) și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/2124 al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind punerea în aplicare a articolului 8a alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 765/2006 privind măsuri restrictive împotriva Belarus (JO 2021, L 430 I, p. 1) (denumite în continuare „actele inițiale”) și, în al doilea rând, a Deciziei (PESC) 2023/421 a Consiliului din 24 februarie 2023 de modificare a Deciziei 2012/642/PESC privind măsuri restrictive având în vedere situația din Belarus și implicarea Belarusului în agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei (JO 2023, L 61, p. 41) și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2023/419 al Consiliului din 24 februarie 2023 privind punerea în aplicare a articolului 8a din Regulamentul (CE) nr. 765/2006 privind măsuri restrictive având în vedere situația din Belarus și implicarea Belarusului în agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei (JO 2023, L 61, p. 20) (denumite în continuare „actele de menținere”), în măsura în care aceste acte o privesc.

Istoricul litigiului și situația de fapt ulterioară introducerii acțiunii

2 Reclamanta este o întreprindere care produce cauciucuri, cu sediul în Bobruisk (Belarus).

3 Prezenta cauză se înscrie în cadrul măsurilor restrictive adoptate de Uniunea Europeană începând cu anul 2004 având în vedere situația din Belarus în ceea ce privește democrația, statul de drept și drepturile omului.

4 Consiliul Uniunii Europene a adoptat la 18 mai 2006, în temeiul articolelor [75 și 215 TFUE], Regulamentul (CE) nr. 765/2006 privind măsurile restrictive împotriva președintelui Lukașenko și anumitor funcționari din Belarus (JO 2006, L 134, p. 1, Ediție specială, 18/vol. 5, p. 71), al cărui titlu a fost înlocuit, în temeiul articolului 1 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 588/2011 al Consiliului din 20 iunie 2011 (JO 2011, L 161, p. 1), cu titlul „Regulamentul (CE) nr. 765/2006 al Consiliului din 18 mai 2006 privind măsuri restrictive împotriva Belarus”.

5 La 15 octombrie 2012, Consiliul a adoptat, în temeiul articolului 29 TUE, Decizia 2012/642/PESC privind măsuri restrictive împotriva Belarus (JO 2012, L 285, p. 1).

6 Potrivit articolului 4 alineatul (1) literele (a) și (b) din Decizia 2012/642 și articolului 2 alineatele (4) și (5) din Regulamentul nr. 765/2006, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 1014/2012 al Consiliului din 6 noiembrie 2012 (JO 2012, L 307, p. 1), cea din urmă dispoziție făcând trimitere la cea dintâi, se îngheață toate fondurile și resursele economice deținute, păstrate sau controlate printre altele de persoanele, entitățile sau organismele care sunt răspunzătoare de încălcări grave ale drepturilor omului sau de represiunea societății civile și a opoziției democratice sau ale căror activități subminează grav, în alt mod, democrația sau statul de drept în Belarus, precum și de persoanele fizice sau juridice, entitățile sau organismele care, printre altele, sprijină regimul Lukașenko.

[1] Sunt redate numai punctele din prezenta hotărâre a căror publicare este considerată utilă de către Tribunal.

7 La 2 decembrie 2021, Consiliul a adoptat actele inițiale. Reiese din considerentele (4) ale acestora că, „[a]vând în vedere gravitatea situației din Belarus, 17 persoane și 11 entități ar trebui adăugate pe lista persoanelor fizice și juridice, a entităților și organismelor cărora li se aplică măsuri restrictive”.

8 Prin actele inițiale, numele reclamantei a fost inserat la punctul 26 al tabelului B din lista persoanelor fizice și juridice, a entităților și a organismelor menționate la articolul 3 alineatul (1) și la articolul 4 alineatul (1) din Decizia 2012/642 care figurează în anexa la decizia menționată și la punctul 26 al tabelului B din lista persoanelor fizice și juridice, a entităților și a organismelor menționate la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul nr. 765/2006 care figurează în anexa I la regulamentul menționat (denumite în continuare, împreună, „listele în litigiu”).

9 În actele inițiale, în ceea ce privește reclamanta, Consiliul a înscris informațiile de identificare „[n]ume: [s]ocietatea deschisă pe acțiuni Belshina”, „[a]dresa: 4 Minskoe Shosse, Bobruisk, 213824 Belarus”, „[d]ata înregistrării: 10.1.1994”, „[n]umăr de înregistrare: 700016217” și „[w]ebsite: http://www.belshinajsc.by/” și a justificat adoptarea măsurilor restrictive în privința sa prin menționarea următoarelor motive:

„[Reclamanta] este una dintre principalele societăți de stat din Belarus și un producător important de cauciucuri. Ca atare, aceasta reprezintă o sursă substanțială de venituri pentru regimul Lukașenko. Statul belarus beneficiază direct de pe urma profitului realizat de [reclamantă]. Prin urmare, [reclamanta] sprijină regimul Lukașenko.

Angajații [reclamantei] care au protestat și au intrat în grevă în urma alegerilor prezidențiale din 2020 din Belarus au fost concediați. Prin urmare, [reclamanta] este răspunzătoare pentru represiune împotriva societății civile.”

10 Prin scrisoarea din 3 decembrie 2021, Consiliul a informat reclamanta că numele său era inclus în listele în litigiu.

11 Prin scrisoarea din 30 decembrie 2021, reclamanta a solicitat Consiliului accesul la informațiile și la probele care susțineau includerea numelui său în listele în litigiu, precum și reexaminarea acestei includeri.

12 Prin scrisoarea din 14 ianuarie 2022, Consiliul a comunicat reclamantei documentele care conțineau probele utilizate pentru a decide includerea numelui său în listele în litigiu și a declarat că o va informa ulterior cu privire la modul în care se va da curs cererii de reexaminare.

13 La 24 februarie 2022, Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2022/307 de modificare a Deciziei 2012/642/PESC (JO 2022, L 46, p. 97) și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/300 privind punerea în aplicare a articolului 8a din Regulamentul (CE) nr. 765/2006 (JO 2022, L 46, p. 3) (denumite în continuare „actele din 24 februarie 2022”), prin care a menținut numele reclamantei în listele în litigiu pentru motive în esență identice celor reținute în actele inițiale.

14 Prin scrisoarea din 21 decembrie 2022, Consiliul a comunicat reclamantei intenția sa de a reînnoi măsurile restrictive în privința sa, întemeindu-se pe un document anexat la scrisoarea menționată.

15 Prin scrisoarea din 20 ianuarie 2023, reclamanta a răspuns că documentul comunicat de Consiliu nu justifica menținerea includerii numelui său în listele în litigiu.

16 La 24 februarie 2023, Consiliul a adoptat actele de menținere prin care a menținut numele reclamantei în listele în litigiu pentru motive identice celor reținute în actele din 24 februarie 2022.

17 Prin scrisoarea din 27 februarie 2023, Consiliul a arătat că observațiile care figurează în scrisoarea din 20 ianuarie 2023 nu ar repune în discuție aprecierea sa potrivit căreia era necesară menținerea includerii numelui reclamantei în listele în litigiu.

Concluziile părților

18 În urma adaptării cererii introductive în temeiul articolului 86 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, reclamanta solicită Tribunalului:

– anularea actelor inițiale și de menținere, în măsura în care o privesc;

– obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată;

– respingerea cererii subsidiare a Consiliului având ca obiect dispunerea menținerii efectelor Deciziei 2021/2125 în ceea ce o privește până când produce efecte anularea în parte a Regulamentului de punere în aplicare 2021/2124.

19 Consiliul solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii;

– obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată;

– cu titlu subsidiar, în ipoteza în care Tribunalul ar anula măsurile restrictive adoptate împotriva reclamantei, dispunerea menținerii efectelor Deciziei de punere în aplicare 2021/2125 în ceea ce o privește până când produce efecte anularea în parte a Regulamentului de punere în aplicare 2021/2124.

În drept

[*omissis*]

Cu privire la cererea de anulare în parte a actelor de menținere

84 Printr-un memoriu în adaptare, reclamanta solicită anularea actelor de menținere în măsura în care o privesc.

85 În observațiile sale privind memoriul în adaptare, Consiliul susține că cererea de anulare în parte a actelor de menținere este admisibilă și că trebuie respinsă ca nefondată.

Cu privire la admisibilitatea adaptării cererii introductive

86 Considerând că examinarea admisibilității acțiunilor era de ordine publică și că, în caz de adaptare a cererii introductive, este, așadar, necesar să se verifice dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 86 alineatul (1) din Regulamentul de procedură (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 decembrie 2018, Hamas/Consiliul, T-400/10 RENV, EU:T:2018:966, punctele 139-145 și jurisprudența citată), Tribunalul a adresat părților în ședință întrebări în această privință.

87 Ca răspuns la întrebările Tribunalului, atât reclamanta, cât și Consiliul au susținut că faptul că reclamanta, în prezenta cauză, nu și-a adaptat concluziile pentru a solicita anularea actelor din 24 februarie 2022, în măsura în care aceste acte o priveau, nu trebuia să aibă incidență asupra admisibilității adaptării cererii introductive pentru a solicita și anularea în parte a actelor de menținere.

88 În susținerea tezei lor, părțile arată că concluziile care rezultă din punctele 141 și 142 din Hotărârea din 14 decembrie 2018, Hamas/Consiliul (T-400/10 RENV, EU:T:2018:966), și din punctele 90 și 96 din Hotărârea din 24 noiembrie 2021, LTTE/Consiliul (T-160/19, nepublicată, EU:T:2021:817), nu pot fi transpuse în speță. Ele afirmă că respectivele cauze în care s-au pronunțat aceste hotărâri priveau măsurile restrictive luate de Uniune în temeiul Poziției comune 2001/931/PESC a Consiliului din 27 decembrie 2001 privind aplicarea de măsuri specifice pentru combaterea terorismului (JO 2001, L 344, p. 93, Ediție specială, 18/vol. 1, p. 179), în cadrul căreia actele juridice care stabilesc lista persoanelor și a entităților vizate de măsurile restrictive sunt abrogate și înlocuite prin acte noi cu ocazia reexaminării periodice efectuate de Consiliu, în timp ce, în cadrul măsurilor restrictive privind Belarus, reexaminarea periodică a listelor în litigiu ia forma unor acte juridice care modifică perioada de aplicare sau anexele la Decizia 2012/642 și la Regulamentul nr. 765/2006. Consiliul a susținut de asemenea că a considera admisibilă cererea de anulare a actelor de menținere corespundea obiectivului economiei procedurii.

89 Trebuie amintit că articolul 86 alineatul (1) din Regulamentul de procedură prevede că, atunci când un act a cărui anulare este solicitată este înlocuit sau modificat printr-un alt act având același obiect, reclamantul poate, înainte de închiderea fazei orale a procedurii sau înainte de decizia Tribunalului de a se pronunța fără parcurgerea fazei orale a procedurii, să își adapteze cererea introductivă pentru a ține cont de acest element nou.

90 În speță, trebuie observat, în primul rând, că atât actele inițiale, cât și actele de menținere, în măsura în care o privesc pe reclamantă, au ca obiect să îi impună măsuri restrictive individuale care constau în înghețarea tuturor fondurilor și a resurselor economice ale acesteia în temeiul articolului 4 alineatul (1) literele (a) și (b) din Decizia 2012/642 și al articolului 2 alineatele (4) și (5) din Regulamentul nr. 765/2006.

91 În al doilea rând, după cum au arătat în mod întemeiat părțile, în cadrul regimului de instituire a unor măsuri restrictive împotriva Belarus, măsurile restrictive individuale iau forma unei includeri a numelor persoanelor, entităților sau organismelor vizate în listele în litigiu care figurează în anexele la Decizia 2012/642 și la Regulamentul nr. 765/2006.

92 În acest context, actele inițiale au modificat anexele la Decizia 2012/642 și la Regulamentul nr. 765/2006 pentru a include printre altele numele reclamantei în listele în litigiu. În ceea ce privește actele de menținere, este necesar să se constate, pe de o parte, că Decizia 2023/421 a reînnoit până la 28 februarie 2024 aplicabilitatea Deciziei 2012/642, a cărei anexă I, astfel cum a fost modificată prin Decizia de punere în aplicare 2021/2125, menționează numele reclamantei

și, pe de altă parte, că Regulamentul de punere în aplicare 2023/419 a modificat anexa I la Regulamentul nr. 765/2006, menținând totodată, cel puțin în mod implicit, includerea numelui reclamantei în anexa menționată. Prin urmare, trebuie considerat că actele de menținere au modificat actele inițiale în sensul articolului 86 alineatul (1) din Regulamentul de procedură.

93 Rezultă că, în conformitate cu obiectivul economiei de procedură care stă la baza articolului 86 din Regulamentul de procedură (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 septembrie 2018, Almaz-Antey/Consiliul, T-515/15, nepublicată, EU:T:2018:545, punctele 43 și 44), reclamanta, care solicitase anularea actelor inițiale în cererea introductivă, avea dreptul, în cadrul prezentei proceduri, să adapteze cererea introductivă pentru a solicita, de asemenea, anularea actelor de menținere, chiar dacă nu adaptase anterior cererea introductivă pentru a solicita anularea actelor din 24 februarie 2022.

94 Prin urmare, este necesar să se considere că cererea de adaptare a cererii introductive este admisibilă.

[*omissis*]

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a noua extinsă)

declară și hotărăște:

1) **Anulează Decizia de punere în aplicare (PESC) 2021/2125 a Consiliului din 2 decembrie 2021 privind punerea în aplicare a Deciziei 2012/642/PESC privind măsuri restrictive având în vedere situația din Belarus, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2124 al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind punerea în aplicare a articolului 8a alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 765/2006 privind măsuri restrictive împotriva Belarus, Decizia (PESC) 2023/421 a Consiliului din 24 februarie 2023 de modificare a Deciziei 2012/642/PESC privind măsuri restrictive având în vedere situația din Belarus și implicarea Belarusului în agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/419 al Consiliului din 24 februarie 2023 privind punerea în aplicare a articolului 8a din Regulamentul (CE) nr. 765/2006 privind măsuri restrictive având în vedere situația din Belarus și implicarea Belarusului în agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei, în măsura în care privesc Belshyna AAT.**

2) **Obligă Consiliul Uniunii Europene la plata cheltuielilor de judecată.**

Papasavvas Truchot Kanninen

Frendo Perišin

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 20 martie 2024.

Semnături